

שבת סט

מונבז	חכמים
תורה אחת י'ה' א'כס א'עשה כ'שזזה וסמך ליה, והפס אפר תעשה כ'פ' רמא הקיש שוגג למזיד, מה מזיד שהיתה לו ידיעה, אף שוגג שהיתה לו ידיעה.	וכתיב וכי תשא לא תעש את כל המצות האלה וכתיב (במדבר טו) והפס אפר תעשה כ'פ' רמא הוקשו כולם לעבודה זרה, מה להלן - דבר שחייבים על זדונו כרת ושגגתו חטאת, אף כל דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת

שגגה במאי?

מונבז	חכמים לפי ר' יוחנן	חכמים לפי ריש לקיש
ששג בקרבן	ששג בכרת, אף על פי שהזיד בלאו	עד שישגוג בלאו וכרת
		מאי טעמא דרבי שמעון בן לקיש - אמר קרא אפר לא תעש' ואפס - עד שישגוג בלאו וכרת שבה

שאלה על ר' יוחנן: האי קרא דרבי שמעון בן לקיש מאי עבד ליה?

תשובה: מיבעי ליה לכדתניא: **נעם הארץ - פרט למשומד, רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי שמעון: אפר לא תעש' ואפס השב מדיעתו - מביא קרבן על שגגתו, לא שב מדיעתו - אינו מביא קרבן על שגגתו.**

תנן: **אבות מלאכות ארבעים חסר אחת**, והוינן בה: מנינא למה לי? ואמר רבי יוחנן: שאם עשאו כולן בהעלם אחד - חייב על כל אחת ואחת.
קושי: היכי משכחת לה - בזדון שבת ושגגת מלאכות. בשלמא לרבי יוחנן, דאמר כיון ששגג בכרת אף על פי שהזיד בלאו - משכחת לה כגון דידע לה לשבת בלאו, אלא לרבי שמעון בן לקיש, דאמר עד שישגוג בלאו ובכרת - דידע ליה לשבת במאי?
תירוץ: דידעה בתחומין, ואלילבא דרבי עקיבא.

שינוי ברייתא לשיטה במחלוקת מונבז וחכמים: מאן תנא להא, דתנו רבנן: **שגג בזה ובזה - זהו שוגג האמור בתורה, הזיד בזה ובזה - זו היא מזיד האמור בתורה. שגג בשבת והזיד במלאכות, או ששגג במלאכות והזיד בשבת, או שאמר: יודע אני שמלאכה זו אסורה אבל איני יודע שחייבין עליה קרבן או לא - חייב, כמאן - כמונבז.**

הבאת מקרים אחרים שבהם יש שגגה - שבועת ביטוי ותרומה - האם יש גם מחלוקת?
קביעת אביי במקרה הראשון: אמר אביי: הכל מודים בשבועת ביטוי שאין חייבין עליה קרבן, עד שישגוג בלאו שבה.

קושי בהבנת דבריו: הכל מודים מאן - רבי יוחנן, פשיטא!
תירוץ: כי קאמר רבי יוחנן - היכא דאיכא כרת, אבל הכא דליכא כרת - לא! - סלקא דעתך אמינא: הואיל וחייב קרבן חידוש הוא, דבכל התורה כולה לא אשכחן לאו דמייתי עליה קרבן, והכא מייתי, כי שגג בקרבן - נמי ליחייב, קא משמע לן.
קושי על אביי: מיתיבי: **איזהו שגגת שבועת ביטוי לשעבר - שאם אמר יודע אני ששבועה זו אסורה, אבל איני יודע אם חייבין עליה קרבן או לא - חייב!**
תירוץ: הא מני - מונבז היא.

קביעת אביי במקרה השני: ואמר אביי: הכל מודים בתרומה שאין חייבין עליה חומש עד שישגוג בלאו שבה.

קושי בהבנת דבריו: הכל מודים מאן - רבי יוחנן, פשיטא!
תירוץ: כי אמר רבי יוחנן - היכא דאיכא כרת, היכא דליכא כרת - לא! - מהו דתימא: מיתה במקום כרת עומדת, וכי שגג במיתה - נמי ליחייב, קא משמע לן.
דעה חולקת: רבא אמר: מיתה במקום כרת עומדת, וחומש במקום קרבן קאי.

